ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 122, Kasım 2021, s. 130-147

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.53883>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
18.10.2021

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.11.2021

Doç. Dr. Yavuz ARAT

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mimarlık Bölümü
yavuzarat@gmail.com

Velican SARI

Necmettin Erbakan Üniversitesi
v.cansari3@gmail.com

ÇOCUKLARIN KONUT İÇERİSİNDE MEKÂN ÖZGÜRLÜĞÜ: ÇOCUK ODASI

Öz

Çocuk her ne kadar doğduğu andan itibaren mekânla etkileşime geçmekte, hatta bu etkileşim önce duygusal olarak başlamakta sonra fiziksel olarak sağlanmaktadır denilse de, aslında çocuk mekan boşluğunu ilk anne karnından itibaren hissetmekte, dolayısıyla fetüs evresinde bile bulunduğu boşlukla iletişime geçmektedir. Doğumundan sonra da dış dünya ile sınırlı bir etkileşime girmekte birlikte çocuk, hareket kabiliyetinin sınırları geliştikçe mekanla daha çok etkileşime geçerek, bulunduğu mekanın aktif kullanıcı olmaktadır. Genelde çocuğun ilk tanıdığı, tanımlamaya çalıştığı ve etkileşime geçtiği mekân, her ne kadar farklı mekanlarda da büyüyen çocuklar da olsa da, ailesiyle birlikte yaşadığı evi olarak söylenilebilir. Özellikle günümüz kentleşme şartlarında ve küresel salgın kapsamında kapalı mekanlarda bulunma zorunlu hale gelmekte olduğu düşünüldüğünde, çocuk vaktinin birçoğunu kapalı mekanlarda geçirmektedir. Yapılı çevrenin de günümüz koşullarında hızla artması, doğal çevreyi tanıyamayan çocukların yetişmesine neden olmakta, çocuk kentlerde kapalı mekanlar ya da konutlardan başka bir mekânla tanışamamaktadır. Bahçe kültüründe yetişen çocuklardan, site ya da tek blokluk apartmanların yoğunlaştığı mekanlarda yetişen çocuklara geçişte yaşanan bu problem, apartman konutlarında çocukların kendilerine yönelik mekan tanımlanmasına neden olmuş; çocukların oyun, çalışma

ve yatma aktivitelerini yapacaklarını odalar ihtiyaca yönelik tasarlanmıştır. Dolayısıyla mekanların mobilyalarla yoğun donatımı sonucunda çocuğa yönelik nitelikli alan kalmadığı görülmüş, çok geçmeden de kısıtlı metrekarelerde üretilen bu mekânlar için çocuklara yönelik mobilyalar da üretilmeye başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, bu kısıtlı metrekarelerde çocuklar için tasarlanan mekânlar ve bu mekânlara yönelik tasarlanan mobilyaların niteliklerini tartışmaya açmaktır. Çalışma kapsamında seçilen çocuk odaları ve mobilyaları üzerinden genel bir değerlendirme yapılmış; bu mobilyaların bu mekânlara farklı varyasyonlarla yerleştirilmesi sonucu çocuklar için kalan metrekareler üzerinden sorgulamalar yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Çocuk, Mekân, Oyun, Çocuk Odası, Çocuk Mobilyası.

CHILDREN'S FREEDOM OF SPACE IN THE HOUSE: THE CHILDREN'S ROOM

Abstract

Although it is said that the child interacts with the space from the moment he is born, and this interaction starts emotionally and then is provided physically, in fact, the child feels the space void from the first mother's womb, therefore he communicates with the space even he is in the fetal stage. After his birth, he has a limited interaction with the outside world, but as the limits of his mobility develop, the child interacts more with the space and becomes an active user of the space. In general, the place that the child first recognizes, tries to define and interacts with can be said to be the house where he lives with his family, even though there are children growing up in different places. Especially in today's urbanization conditions and considering that it has become necessary to be indoors within the scope of the global pandemic, children spend most of their time indoors. The rapid increase in the built environment in today's conditions causes children who cannot recognize the natural environment to grow up, and children cannot meet another place in cities other than closed spaces or residences. This problem experienced in the transition from children who grew up in garden culture to children who grew up in gated communities or a single block apartment, caused children to define a place for themselves in apartment houses; The rooms where children can play, study and sleep are designed according to their needs. Therefore, as a result of the intensive furnishing of the spaces with furniture, it was seen that there was no qualified space for children, and soon, furniture for children began to be produced for these spaces, which were produced in limited square meters. The aim of this study is to discuss the qualities of the spaces designed for children in these limited square meters and the furniture designed for these spaces. A general evaluation was made on the children's rooms and furniture selected within the scope of the study; As a result of the placement of these furnitures in these spaces with different variations, inquiries were made on the remaining square meters for the children.

Keywords: Child, Place, Game, Children's Room, Children's Furniture.

GİRİŞ

Dünya nüfusunun büyük bir kısmını oluşturan ve 0-13 yaş grubundaki insanlar yani çocuklar, günümüz toplumunda en temel yaşamsal aktiviteleri olan “oyunu” gerçekleştirebilecekleri mekânsal özgürlüğe olan sahiplikleri artık yok olmaktadır (Demirarslan ve Aytöre, 2004). Fransız nüfus bilimci ve sosyal tarihçi Philippe Aries'e göre antik çağdan 20. yüzyıla kadar çocukların oynayabilecekleri boyut ve niteliklerdeki konut bahçeleri ile ilgili "fazla değil birkaç on yıl öncesi kent çocuklarının keşfe çıkıp, dolaşabildikleri ancak yapay çevrenin çoğalmasıyla kentin içindeki ve çevresindeki doğal alanların, özellikle ormanlık alanların yok olmasına neden olduğunu" belirtmiştir (Zeytinoğlu 2001, 9- 10) (Güçlü 2016, 3-4).

Endüstrileşme hareketleriyle başlayan, günümüze kadar devam eden toplu konutlaşma-yapısal çevre oluşumu çocukların oyun ve aktivitelerinin gerçekleştirebilecekleri alanları gün geçtikçe yok etmeye devam etmektedir. Son 20-30 yıla baktığımızda, önceleri doğanın bütün olanaklarından faydalanabilen çocuğa, boş arsalar veya sokaklar oyun alanı olarak bir süre hizmet etmiş daha sonraları da artan trafik ve konutlaşma nedeniyle bunlardan da tamamen mahrum kalmışlardır (Özgen ve Aytuğ, 1992). Bu durum çocuklar için kent içinde mekân oluşturulması gibi kavramları ortaya çıkarmıştır. Çocuk oyununa yönelik yapılandırılan çocuk bahçeleri ise küçük, dört tarafı sınırlı, standart, fabrika ürünü (doğal malzemeden olmayan yapay, plastik) oyun araç ve gereçlerinden oluşmaktadır (Çukur ve Güller Delice, 2011).

Artan kentleşme, düzensiz nüfus artışları ve küresel pandemi sonucu olarak; çocuklar, ailelerin küçülmesi ve/veya dış ortama olan güvenlerinin azalması, bu çalışmanın odak noktası olan erken çocukluk dönemindeki oyun aktivitesine günümüz şartlarında nitelikli adapte olamamaktadır. Açık olarak yapılan kentsel çocuk oyun alanları günümüz koşullarında, gerek güvenlik problemleri gerekse sağlık problemleri yüzünden tam olarak kullanılmamaktadır. Günümüz küresel pandemi sorunu da dış ortamlardaki oyun ve eğlence alanlarının kullanımını kısıtlamış, özellikle sokağa çıkma yasağı ve eğitim öğretimin online birşekilde olduğu zamanlar çocuklar evde kapalı kalmış duruma gelmişlerdir.

Konut üretiminin arttığı günümüzde, ev ortamının yoğun kullanıcısı olan çocuğun ev içerisinde oyun için sadece kendi odasını kullanması gerekmemektedir. Ancak sahiplenme duygusu ve kendine ait mekan duygusunu edindirmek adına, oda içi nitelikli mekan bırakılması şarttır. Nitekim ebeveynlere düşen sorumluluğun, aidiyet duygusu için uygun mekan tahsisi kadar yeterli alan bırakılmasının yanında çocuğun ev içi özgürlüğünü sağlamaları gerekmektedir. Dolayısıyla konut tasarımcıları gibi, standart koyucuların da odaların nitelikli donatımı ve uygun alan tanımı yapılması gibi görevler düşmektedir. Tasarımcılar tüm tasarımlarında konut ya da mobilya, kullanıcı potansiyellerinin farkında olması, dolayısıyla çocuk kullanıcıyı da tasarımın parametresine katması gerekmektedir. Bunun için de çocukların gelişim özellikleri, antropolojik değerleri gibi farklı parametrelere dikkat etmelidirler. Çocukların konut tasarımında etken bir parametre olması için ilgili standartlar geliştirilmeli ve bu standartlara uyum sağlanmalıdır. Örneğin tasarlanan çocuk odası çocuk için tasarlanmalı ve özellikle odaya yerleşecek mobilya grupları planlama aşamasında kullanılmalıdır.

Amaç ve Kapsam

Bu çalışmanın amacı konut bloklarında kapalı kalmış çocukların, konut içerisindeki mekânsal özgürlüklerinin sınırlarının araştırılmasına dayanmaktadır. Aslında günümüzde insan

konforu düşünülerek tasarlandığı öne sürülen prestijli konutların ve çocukların gelişimi göz önüne alınarak tasarlandığı varsayılan çocuk mobilyalarının içinden tercih edilen/kullanışlı bulunan konut ve mobilya grupları bu çalışmanın materyalini oluşturmaktadır. Yukarıda bahsedilen olumsuz içerisinde çocuğun vaktinin büyük bir kısmını geçirdiği çocuk odası üzerinden değerlendirmesi yapılmasını sağlayacak analiz tablolarının yapılmasını amaçlamaktadır.

Bu çalışmanın kapsamı Konya bağlamında son dönemde yapılmış modern tasarım çizgilerine sahip prestijli yüksek katlı üç konut projesinde çocuk odaları üzerinde donatım varyasyonları üzerinden analizler yapılmıştır. Bu analizler yapılırken de çocuklar için ergonomik standartlara sahip ve kaliteli olduğu düşünülen üç farklı çocuk mobilyası bu prestijli konut projelerindeki çocuk odalarına farklı varyasyonlarla yerleştirilmiştir. Bu varyasyonlarda 0-3 yaş arası, 4-6 yaş arası ve iki çocuk aileler için farklı düzenlemeler yapılmıştır. Ortaya çıkan mekan tasarımlarında mobilyalar yerleştirildikten sonra geriye çocukların oyun aktivitelerini gerçekleştirebilmeleri için ne kadar alan kaldığı hesaplanarak bu sonuçlar üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Çocuk ve Mekân

Çocuk anne karnında geçirdiği evrelerle beraber fiziksel ve duygusal gereksinimleri de oluşmaya başlamaktadır. Yemek, içmek, uyumak, hareket edebilmek gibi fiziksel; sevmek, sevilme, sahip çıkmak, güven içinde olma, kendi başına ve kendini yeterli hissetmek, özgürlük kazanmak gibi de duygusal gereksinimleri bulunmaktadır (Gökmen Sivri, 1993). Bu duygusal gereksinimler belirli dönemler içerisinde sırasıyla geliştirmektedir. Nitekim çocuk yapısı gereği yukarıda sıralanan bu gereksinimleri en temel ortam olan ailesinde gidermektedir. Sonra da sırasıyla, bu gereksinimleri karşılamaya aile çevresinde, daha sonra da okulda devam etmektedir.

Çocuğun geri kalan tüm yaşamının temelini oluşturan kişilik gibi faktörler ailede oluşmaktadır. Dolayısıyla çocuğun özellikle 0-6 yaş arası yaşamına ailesinden başka kimse dahil olmaması gerekmektedir. Çünkü çocuğun o ilk evrelerdeki kazanımları, anne ve babasıyla iletişimi, sevgi, saygı gibi değerler nasıl oluştuysa sonraki yaşamında da başka insanlara yaklaşımı da bu çerçevede şekillenmektedir. Çocuğun ilk tanıştığı sosyal sınıf aile olduğuna göre ilk tanıştığı mekan da evi olarak söylenebilmektedir. Bu nedenle çocuğun mekân algısı, mekân özgürlüğü, kendisine ait ve ortak kullanılan mekânların bilinci ev ortamında oluşmaktadır.

Çocuk ev içerisinde farklı birimlerle farklı amaçlar için etkileşime geçebilir. Mesela mutfağın yemek hazırlanan bir yer olduğunu gibi olguları zihninde oluşturur. Özellikle üç ya da dört yaşlarından sonra edindiği aitlik bilinciyle ev içerisindeki birimlerde kendisine ait mekanlar seçmektedir. Çocuğun mekanla olan iletişimi oyunla başladığı düşünüldüğünde, çocuğun günlük hayatta en temel aktivitesi oyun olarak çıktığı söylenilebilir.

Çocuk ve Oyun

Çocuğun gelişimini sürdürdüğü birçok etkileşimin ortak alanı oyundur (Nicolopoulou, 2004). Okul öncesi dönemde onu hayata hazırlayan, toplumsal değer ve kuralları öğrenebileceği en temel ihtiyacıdır. Çocuk oyunla önce fiziksel aktivitelerini, sonra geliştikçe sosyal yaşamı, insan ilişkilerini öğrenerek deneyimlemektedir. Bu noktadan bakıldığında, çocuğun her şeyi

oyun üzerinden öğrendiği düşünüldüğünde, 0-6 yaş aralığında çocukların ev ortamında gün içerisinde en çok yapmaya ihtiyaç duydukları aktivite oyun olarak ortaya çıkar. Çocuğun geri kalan yaşamını şekillendiren en temel ortamlardan biri olan oyun, çocuk için bu yaşların vazgeçilmezi olarak düşünülmektedir.

Çocuk için oyun, bir mekân içerisinde oynanırken aynı zamanda mekânın kendisi de bir oyuna dönüşmektedir. Çocuk oyunları ile yaşamının geri kalanında içerisinde bulunacağı mekânların kurgularını yapmaktadır. Çocuk bulunduğu mekanda kimi zaman bahçe gibi algılayarak koşmakta, kimi zaman hastane gibi algılayarak bir doktor olmaktadır. Bu durum çocuğun hayal dünyasına göre şekillenmektedir. Oyunda kendi dışında aktörler seçerek, bazen anne ya da babasıyla, bazen tek başına, bazen de kardeşleriyle ya da arkadaşlarıyla oynamaktadır. Böylece başka kimselerle iletişime geçme pratiklerini edinmeye başlamaktadır.

Çocuğun mekânla etkileşiminde onun zihin ve hayal dünyası çok önemlidir. Çocuk farklı objelere farklı anlamlar yükleyebilmektedir. Bu durumda o objelerin nitelikleri de etkili olmakta, renkli ve dikkat çekici objeler ilgisini daha çok çekmektedir.

Çocuk ve Konut

Endüstrileşme devrimi fiziksel ortamı hızla değiştirirken, beraberinde gözle görülmeyen toplumsal yapıyı temelden etkileyen değişimler de gerçekleşmiştir. En temel değişimlerin başında konut üzerinde gerçekleşmiş, buna paralel olarak aile yapısında da değişimler gözlenmiştir. En etkili değişim, geleneksel çok bireyli aile ortamlarının yerini bir ya da iki çocuktan oluşan çekirdek aileler alması olarak söylenebilmektedir (Gökmen Sivri, 1993).

İnsanın yaşamı boyunca psikolojik, sosyal, fiziksel gibi neredeyse bütün özelliklerinin oluştuğu ve geliştiği temel birimin aile ortamı olduğunu yadsınamaz bir gerçektir. Çocuk özellikle okul öncesi 0-6 yaş döneminde neredeyse bütün ilişkilerinin ailesiyle kurmakta ve hayatına yön verecek kişilik gibi temel kriterleri, aile ortamında geliştirmektedir (Barlı vd, 2005).

Ailelerin birlikte yaşadığı konut, ortam olarak, aile bireylerinin yaşamlarının büyük bir bölümünü geçirdiği rahat ve huzur içinde olmak istedikleri bir mekandır (Gökmen Sivri, 1993). Bu noktadan bakıldığında çocukların sosyal ve kültürel gelişimi aile ortamında oluştuğuna göre konut çocuğun bu gelişimler sırasında iletişime geçtiği en temel mekânların başında gelmektedir. Günümüz konutlarında çocuklar asansörü ya da merdiveni kendi başlarına kullanması, ebeveynleri de onları her istedikleri zaman dışarıya çıkması problem teşkil etmekte, bu noktada çocukların ev dışı mekânların kullanımı kısıtlanmakta ve eve kapanmaktadırlar. Bunun yanında karşılaşılan bir sorun olarak, günümüzde konut büyüklerinin ailedeki birey sayıları değil ailenin gelir seviyesi belirlendiği düşünüldüğünde, orta ve alt gelir seviyesinde yer alan çok çocuklu ailelerde mekân yetersizliği sorunu kaçınılmaz olmakta, yetişkin bireyler için bile yetersiz olan konut ortamında çocuğun mekân özgürlüğü tamamen kısıtlanmaktadır (Gökmen Sivri, 1993).

Çocuk Odası

Son yıllarda konutlarda, çocuk odası adı altında uyku, oyun gibi faaliyetlerini gerçekleştirebileceği mekân üretimi yaygınlaşmıştır. Çocuklar ait bir mekân tasarlama düşüncesi onların gelişimleri açısından önemlidir. Çocuk odaları, gerekli mahremiyeti sağlamanın yanında yetişkinlerden bağımsız olarak kendilerine ait bir mekân da bulunmaları fırsatını daha erken yaşlarda verebilmektedir (Zinn 2005, 101-102). Fakat ailelerin çocukların

mekân özgürlüklerine olan istemli ya da istemsiz baskınlığı bu durumu da etkilemiştir. Çocuk odasında genellikle çok farklı eylemler sürdürülmekte ve çocuk odası aile için en kolay vazgeçilebilir mekân olmaktadır (Gökmen Sivri, 1993). Çocuk odaları, konutlarda en küçük metrekareli, en olumsuz cepheye bakan, evin en ücra köşesinde yer alan ve büyük çoğunlukla başka amaçlarla kullanılan mekânlardır.

Çocuk odaları çocuklar için sadece uyumak, ödev yapmak için değil evebeynden uzakta tek başına, kardeşleriyle ya da arkadaşlarıyla oyunlar oynayabileceği mekânlar olmalıdır.

Çocuk odalarının ne kadar ebatlarda olacağına dair çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Fakat bu çalışmalarda çocuklar için ne kadar oyun alanı kalacağı değil, sadece yatma eylemi için ne kadar alan gerekiyor bunun tespiti yapılmıştır. Bununla birlikte aslında bazı ülkelerde çocuk yatak odalarının metrekarelerine ait imar planlarında bazı standartlar bulunmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1: Bazı ülkeler ve çocuk odası standartları (Beyazıt, vd., 1988, 58)

	Tek Çocuklu	İki Çocuklu
Amerika	7.2 metrekare	-
Almanya	7.5 metrekare	12 metrekare
Danimarka	8 metrekare	12 metrekare
İsveç	7 metrekare	10 metrekare

Türkiye’de ise şuan itibarıyla yürürlükte olan Tip İmar Yönetmeliğinde çocuk odası diye bir tabir geçmemesine rağmen yatak odaları bazında 2.8 m x 2.8 m ebatlarından daha küçük birim yapılmaması konusunda standart getirilmiştir. Dolayısıyla 7.84 metrekareden daha küçük bir çocuk odası imar kanununa göre yapılamaz. Mimari projelerde genelde 9-10 metrekarenin altında bir çocuk odası yapılmamaktadır.

Çocuk odalarının tasarımıyla ilgili olarak dikkat edilmesi gereken birçok parametre bulunmaktadır. Bunlar: mekânın büyüklüğü, mekânı oluşturan kapı, pencere gibi elemanların özellikleri, renk seçimi, mekân yüksekliği gibi farklı değerlerdir. Bunlardan bir diğeri de o mekânı tanımlayan donatılar yani mobilya ya da mobilya gruplarıdır. Günümüzde çocuk odalarına yönelik birçok çocuk mobilyası üretilmektedir. En temel donatı olarak yatak, dolap ve şifonyer serisinden oluşan bu mobilya gruplarından bazıları çocuğun 0 yaş döneminden daha sonraki dönemlere kadar kullanmaya devam edebilen, sürdürülebilir özelliklerde tasarlanmaktadır. Bu tasarımlarda çocuk gelişimi, onların antropolojik özellikleri, ergonomik olma gibi birçok çocuklara yönelik parametreler göz önünde bulundurulmaktadır. Ancak günümüz konutlarındaki çocuk odalarında en temel sorunların başında mekân kaybı gelmektedir. Bunun oluşmasında çocuk odalarına yerleştirilen mobilyaların odanın büyük bir bölümünü kaplamasını söz konusu olabilmektedir. Konut içerisinde çocuk odalarına tanınan alan ortalama 10 metrekare gibi bir değer söz konusu olduğu ve çocuk mobilyalarının odanın büyük çoğunluğunu kapladığı için çocuklara oda içerisinde oyun oynayabilecekleri fazla bir alan kalmamaktadır.

Buradan da anlaşılacağı üzere, çocuk odası ebatları ve bu odalarda kullanılan mobilyaların çocuk odası içerisinde ne kadar alan kapladığı başlıbaşına bir sorun teşkil etmektedir. Nitekim bilimsel kaynaklarda çocuk odası mekân büyüklükleri ve burada kullanılan mobilya gruplarının ebatlarıyla ilgili birçok ölçü bulunmaktadır (Grandjean 1973) (Tablo 2).

Tablo 2: Çocuk Odasında Mobilyalar ve Mekân Gereksinimleri (Grandjean, 1973)

Oda Tipi	Mobilya	Sayı	Mekân Gereksinimi (cm)
İki Yataklı Çocuk Odası	Yatak	2	190x90
	Çocuk Yatağı	1	130x70
	Komidin	2	50x45
	Dolap	1	120-180x60
	Çalışma Masası	2	120x60
	Oyuncak ve Kitap Rafları	1	90x45
Tek Yataklı Çocuk Odası	Yatak	1	190x90
	Çocuk Yatağı	1	130x70
	Komidin	1	50x45
	Dolap	1	120x60
	Çalışma Masası	1	120x60
	Oyuncak ve Kitap Rafları	1	90x45

YÖNTEM

Çocuk odası tasarlanırken/tefrişi yapılırken dikkate alınması gereken, uyuma, ders çalışma gibi işlevlerin yanında oyun oynama eyleminin özgürce yapılabileceği mekânı oluşturmaktır. Günümüzde çocuklar için oluşturulan bu mekânlarda yaşanan en temel sorunun çocuk odalarında nitelikli oyun oynayabilecek alanın kalmaması olarak öngörüldüğünde, çocuklar için mekan ve donatı tasarlamının önemi ortaya çıkmaktadır. Nitekim mekan kadar da donatının önemi ortaya çıkmakta, özellikle yapılan mobilya grupları, tasarladıkları gösterişli mobilya gruplarıyla bu durumu daha da zorlaştırmaktadır. Bu kapsamda çocuğa yeterli alan ya da hacim kalıp kalmadığı odaların alternatifli/varyasyonlu tefrişiyle alan ya da hacimin artması mümkünmüdür gibi sorulara cevap aramak için, çocuklar için çocuk odası içerisinde mobilyalar harici oyun amaçlı ne kadar alan kaldığı sorgulanmaktadır.

Bu çalışmanın yöntemi olarak; ocuk odası içerisinde oyun için ne kadar alan kaldığının tespiti amacıyla, Konya ili örneklem alanında seçilen üç adet prestijli ve büyük ölçekli proje üzerinde değerlendirmelerde bulunulmuştur. Zirve Park, Zer Meram ve Park Mahal konutlarından ortalama 13 metrekare alana sahip çocuk odaları seçilmiş ve bu odalara günümüzde çocuklara yönelik önemli çalışmalar yapmış Çilek, Kanz ve Ikea firmalarına ait çocuk odası serilerinden seçilen çocuk mobilya grupları kullanılarak farklı varyasyonlarda yerleştirmeler yapılmıştır.

Yapılan bu yerleştirme işleminde çocukların özellikle 0-6 yaş arası ev ortamında geçirilmesi zorunlulukları dolayısıyla 0-3 ve 4-6 yaş guruplarına yönelik seçilen mobilyaların nitelikleri göz önünde bulundurularak tasarımlar yapılmıştır. Aynı zamanda iki çocuklu

ailelerde göz önünde bulundurulmuş ve yapılan tasarımlara iki çocuklu tipteki çözümler de eklenmiştir.

Örnekleme alan çalışması

Örnekleme alan olarak Konya ili merkezinde bulunan ve yapıldığı dönem itibarıyla büyük yankılar uyandıran kaliteli işçilik ve malzemenin kullanıldığı ve kullanıcı odaklı olarak tasarlandığı düşünülen konut projelerinden seçilmiştir. Bu projelerde farklı tiplerde birkaç tane çocuk odası bulunmasına rağmen, ortalama 13 metrekare alana sahip tipteki odalar tercih edilmiştir.

Zer Meram Projesi

Proje Konya Meram ilçesinde ve kent merkezine 13 km uzaklıkta bulunmaktadır. Farklı tipteki 1077 adet dairelerden, yeşil alanlardan ve sosyal alanlardan oluşan proje 320.000 metrekarelik bir alan üzerinde konumlanmaktadır. Konya ili için nitelikli bir yaşam sunmayı hedefleyen projenin yapımı 2021 yılı itibarıyla devam etmektedir.

Proje üzerinden 3+1 olarak çözülmüş ve çocuk odası bulunan bir plan tipi üzerinden analiz çalışmaları yapılmıştır (Şekil 1).

Şekil 1: Zer Meram Projesi 3+1 Çözümlü Dairedeki Çocuk Odası Konumu

Çocuk odasının konumu ve niteliği üzerinden bir değerlendirme yapılacak olunursa, çocuk odası yapının güney cephesine bakmaktadır ve bu konumsal durum aydınlatma, sağlık ve sıcaklık değerleri açısından avantajlı bir durumdur. Dairenin genel planlamasında ise çocuk odası ayrı bir gece holüyle girişten uzaklaştırılmış ve ebeveyn yatak odasının hemen yanında çözülmüştür. Çocuk odasındayken gün içerisinde salondan, oturma odası ve mutfaktan uzakta olmasını sağlamaktadır.

Çocuk odasının kendi iç planlamasına bakacak olursak 12.9 metrekare alana sahip oda; 3 m eninde, 4.3 m derinliğinde ve 2.8 m net yüksekliğindedir. Kapı ebatları 2.2 m – 0.9 m, pencere ebatları 2.4 m – 2.4 m ebatlarındadır (Şekil 2).

Şekil 2: Zer Meram Projesi Çocuk Odası Planlaması

Park Mahal Projesi

Proje Konya Meram ilçesinde ve kent merkezine 4 km uzaklıkta bulunmaktadır. Farklı tipteki 382 adet dairelerden, yeşil alanlardan ve sosyal alanlardan oluşan proje 50.000 metrekarelik bir alan üzerinde konumlanmaktadır. Konya ili için nitelikli bir yaşam sunmayı hedefleyen projenin yapımı 2015 yılında tamamlanmıştır.

Proje üzerinden 3+1 olarak çözülmüş ve çocuk odası bulunan bir plan tipi üzerinden analiz çalışmaları yapılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3: Park Mahal Projesi 3+1 Çözümlü Dairedeki Çocuk Odası Konumu

Bu konut tipinde de tıpkı Zer Meram projesinde olduğu gibi çocuk odasının konumu ve niteliği üzerinden bir değerlendirme yapılacak olunursa, çocuk odası yapının güney cephesine bakmaktadır ve bu konumsal durum aydınlatma, sağlık ve sıcaklık değerleri açısından avantajlı bir durumdur. Dairenin genel planlamasında ise çocuk odası ayrı bir gece holüyle girişten uzaklaştırılmış ve ebeveyn yatak odasının hemen yanında çözülmüştür. Çocuk odasıdayken gün içerisinde salondan, oturma odası ve mutfaktan uzakta olmasını sağlamaktadır.

Çocuk odasının kendi iç planlamasına bakacak olursak 14.11 metrekare alana sahip oda; 4.15 m eninde, 3.4 m derinliğinde ve 2.8 m net yüksekliğindedir. Kapı ebatları 2.2 m – 0.9 m, pencere ebatları 2.4 m – 1.4 m ebatlarındadır (Şekil 4).

Şekil 4: Park Mahal Projesi Çocuk Odası Planlaması

Zirve Park Projesi

Proje Konya Selçuklu ilçesinde kent merkezine 15 km uzaklıkta bulunmaktadır. Farklı tipteki 112 adet dairelerden, yeşil alanlardan ve sosyal alanlardan oluşan proje 32.000 metrekarelik bir alan üzerinde konumlanmaktadır. Konya ili için nitelikli bir yaşam sunmayı hedefleyen projenin yapımı 2013 yılında tamamlanmıştır.

Proje üzerinden 3+1 olarak çözülmüş ve çocuk odası bulunan bir plan tipi üzerinden analiz çalışmaları yapılmıştır (Şekil 5).

Şekil 5: Zirve Park Projesi 3+1 Çözümlü Dairedeki Çocuk Odası Konumu

Bu konut tipinde de tıpkı Zer Meram ve Park Mahal projelerinde olduğu gibi çocuk odasının konumu ve niteliği üzerinden bir değerlendirme yapılacak olunursa, çocuk odası yapının güney cephesine bakmaktadır ve bu konumsal durum aydınlatma, sağlık ve sıcaklık değerleri açısından avantajlı bir durumdur. Dairenin genel planlamasında ise çocuk odası ayrı bir gece holüyle girişten uzaklaştırılmış ve ebeveyn yatak odasının hemen yanında çözülmüştür. Çocuk odasındayken gün içerisinde salondan, oturma odası ve mutfaktan uzakta olmasını sağlamaktadır.

Çocuk odasının kendi iç planlamasına bakacak olursak 13.30 metrekare alana sahip oda; 3.8 m eninde, 3.5 m derinliğinde ve 2.8 m net yüksekliğindedir. Kapı ebatları 2.2 m – 0.9 m, pencere ebatları 1.2 m – 2.4 m ebatlarındadır (Şekil 6).

Şekil 6: Zirve Park Projesi Çocuk Odası Planlaması

Seçilen Mobilyalar

Çilek Natura Baby Serisi Çocuk Mobilyaları

Çilek mobilya Türkiye menşei bir firmadır. Doğal görünümü ve ergonomik olması özellikleriyle ön plana çıkan Natura Baby serisi çocuk mobilya grubunda, masif ahşap ve beyaz renk hâkimdir (Şekil 7). Çocukların güvenliğine yönelik olarak mobilyaların kenarları ve kapaklar ovalleştirilmiştir. Çocuk ilk doğduğu andan itibaren kullanılmaya başlanması ve takılıp sökülebilen yapısıyla ileri yaşlarda da kullanmaya devam edebilmesi mobilya grubunun tercih edilmesinde etkindir.

Karyola, dolap ve şifonyerden oluşan seride; karyola (185 cm x 87 cm), dolap (136 cm x 58 cm), şifonyer (89 cm x 66 cm) genişlik ve derinlik ebatlarına sahiptir. Ayrıca beşik şeklinde tasarlanmış ilk halinin üzerinden dolap kısmı sökülmesiyle yatak oluşmaktadır. Sökülen dolap kısmı da komidin (67 cm x 86 cm) olarak kullanılabilir. Şifonyerin üzerinden de üst başlığın sökülmesiyle bu üst başlık çalışma masası (89 cm x 66 cm) olarak kullanılabilir.

Şekil 7: Çilek Natura Baby Serisi Çocuk Mobilyaları (Url 3)

Kanz Ferro Bianco Serisi Çocuk Mobilyaları

Kanz Alman menşei bir firmasıdır. Farklı tarzda ürünler sunabilen firma, çocuklar için de mobilyalar üretmektedir. Avantgard bir görünüme sahip Ferro Bianco serisi çocuk mobilya grubunda, doğal ahşap ve beyaz renk hâkimdir (Şekil 8). Bu mobilya grubu, Çocuk ilk doğduğu andan itibaren kullanılmaya başlanması ve takılıp sökülebilen yapısıyla ileri yaşlarda da kullanmaya devam edebilmesi mobilya grubunun tercih edilmektedir. Özellikle dolap ve şifonyer çok çekmeceli ve çok kapaklıdır.

Karyola, dolap ve şifonyerden oluşan seride; karyola (190 cm x 90 cm), dolap (150 cm x 57 cm), şifonyer (90 cm x 47 cm) genişlik ve derinlik ebatlarına sahiptir. Ayrıca beşik şeklinde tasarlanmış ilk halinin üzerinden dolap kısmı sökülmesiyle yatak oluşmaktadır. Sökülen dolap kısmı da komidin (47 cm x 90 cm) olarak kullanılabilir.

Şekil 8: Kanz Ferro Bianco Serisi Çocuk Mobilyaları (Url 2)

Ikea Stuva Fritids Serisi Çocuk Mobilyaları

Ikea İsveç menşei bir firmadır. Farklı tarzda ürünler sunabilen firma, çocuklar için de mobilyalar üretmektedir. Beyaz renk ve oval köşelerden oluşan klasik Ikea çizgisini yansıtan Stuva Fritids serisi tasarımlarda; diğerlerinde olduğu gibi sökülüp takılabilen parçalarını yerine başlangıçta çok amaçlı kullanımlara açık bir konsept izlenmiştir (Şekil 9).

Karyola, dolap ve şifonyerden oluşan seride; karyola (126 cm x 66 cm), dolap (60 cm x 52 cm), şifonyer (90 cm x 100 cm) genişlik ve derinlik ebatlarına sahiptir. Ayrıca beşik şeklinde tasarlanmış ilk halinin ön parmaklıklarının sökülmesiyle yatağa dönüşmektedir. Şifonyer öncesinde alt değiştirme bölmesi sonrasında da ders çalışma masası olarak kullanılabilir. İlginç bir tasarıma sahiptir.

Şekil 9: Ikea Stuva Fritids Serisi Çocuk Mobilyaları (Url 1)

BULGULAR VE YORUM

Çalışmada seçilen prestijli üç konutun çocuk odalarına seçilen üç farklı mobilya serisi yerleştirilmiştir. Analiz tablolarını 0-3, 4-6 yaş grubu ile tek ve iki çocuklu olmak üzere üç farklı parametre de karşılaştırmaya dâhil edilmiştir (Tablo 3). Sırasıyla önce Zer Meram projesinde 0-3 yaş grubunun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak sırasıyla Çilek, Kanz ve Ikea mobilyaları yerleştirilmiştir; daha sonra 4-6 yaş ve 2 çocuklu versiyonlar göz önünde bulundurularak devam edilmiştir. Aynı durum Park Mahal ve Zirve Park konutlarında uygulanmıştır.

Analiz tablosuanda, sırasıyla Zer Meram, Park Mahal ve Zirve Park konutlarının çocuk odaları üzerine 0-3 yaş, 4-6 yaş ve 2 çocuklu tiplerde Çilek, Kanz ve Ikea mobilyalarına ait donatılar görülmektedir. Tablo hücresinin altında o tipte kullanılan mobilya elemanları ve adı geçen mobilyanın donatımı yapıldıktan sonra oyun için geriye ne kadar alan kalığına yer verilmiştir.

Tablo 3: Karşılaştırma Yapılan Varyasyonlar

		ÇİLEK	KANZ	IKEA
ZER MERAM KON.	0-3 YAŞ	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.92 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.92 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.86 metrekare

PARK MAHAL KON.	4-6 YAŞ	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 8.75 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.5 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.86 metrekare
	2 ÇO.	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 7.15 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 7.79 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.03 metrekare
	0-3 YAŞ	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 11.13 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 11.13 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 12.07 metrekare
	4-6 YAŞ	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.96 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.71 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 12.07 metrekare

ZİRVE PARK KON.	2 ÇO.
		2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 8.36 metrekare	2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.00 metrekare	2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 11.24 metrekare

	0-3 YAŞ	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.32 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.32 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 11.26 metrekare

		Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.15 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 9.9 metrekare	Kullanılan Elemanlar: Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 11.26 metrekare
	4-6 YAŞ
		Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 7.55 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 8.19 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.43 metrekare

	2 ÇO.	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 7.55 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 8.19 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.43 metrekare

		Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 7.55 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer ve Onlardan Çıkan Parçalar Geriye Kalan Oyun Alanı: 8.19 metrekare	Kullanılan Elemanlar: 2 Adet Karyola, Dolap, Şifonyer Geriye Kalan Oyun Alanı: 10.43 metrekare

SONUÇ

Çocuk odasının gereksinimleri ve çocuk gelişimi için en ideal modellerin elde edilmesi amacıyla oluşturulan farklı varyasyonlardan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

- **Zer Meram; 0-3 yaş gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** 0-3 yaş arasında çocuk 1 yaşına kadar bu odayı sadece uyumak için 1 yaşın başlarında yürümeyi ve bağımsız hareket etmeyi öğrenmesiyle beraber oyun için de kullanmaya başlamaktadır. Mobilya gruplarının donatımından artakalan alanlar bu dönemdeki aktivitelerini gerçekleştirmek için uygundur. Mobilyaların yerleşiminden geriye net bir kullanım alanının çıkması çocuğun bu ilk yürüme dönemlerinde güvenlik açısından da olumludur.
- **Zer Meram; 4-6 yaş gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** yapılan yerleştirmelerden arta kalan alanlar tek çocuğun oyun faaliyetleri için yeterlidir.
- **Zer Meram; 2 çocuklu aile gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** yapılan yerleştirmelerden artakalan alanlar iki çocuk için yetersiz kalmaktadır. Mobilya grubunun donatımından geriye kalan alanın net olmayışı da çocukların oyun esnasındaki güvenlikleri açısından tehlike arz etmektedir.
- **Park Mahal; 0-3 yaş gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** 0-3 yaş arasında çocuk 1 yaşına kadar bu odayı sadece uyumak için 1 yaşın başlarında yürümeyi ve bağımsız hareket etmeyi öğrenmesiyle beraber oyun için de kullanmaya başlamaktadır. Mobilya gruplarından donatımından artakalan alanlar bu dönemdeki aktivitelerini gerçekleştirmek için uygundur. Mobilyaların yerleşiminden geriye net bir kullanım alanının çıkması çocuğun bu ilk yürüme dönemlerinde güvenlik açısından da olumludur.
- **Park Mahal; 4-6 yaş gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** yapılan yerleştirmelerden arta kalan alanlar tek çocuğun oyun faaliyetleri için yeterlidir.
- **Park Mahal; 2 çocuklu aile gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** yapılan yerleştirmelerden arta kalan alanlar iki çocuk için yetersiz kalmaktadır. Üstelik artan alanın net olmayışı da çocukların oyun esnasındaki güvenlikleri açısından tehlike arz etmektedir.
- **Zirve Park; 0-3 yaş gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** 0-3 yaş arasında çocuk 1 yaşına kadar bu odayı sadece uyumak için 1 yaşın başlarında yürümeyi ve bağımsız hareket etmeyi öğrenmesiyle beraber oyun için de kullanmaya başlamaktadır. Mobilyalardan artakalan alanlar bu dönemdeki aktivitelerini gerçekleştirmek için uygundur. Mobilyaların yerleşiminden geriye net bir kullanım alanının çıkması çocuğun bu ilk yürüme dönemlerinde güvenlik açısından da olumludur.

- **Zirve Park; 4-6 yaş gurubu, Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** yapılan yerleştirmelerden arta kalan alanlar tek çocuğun oyun faaliyetleri için yeterlidir.
- **Zirve Park; 2 çocuklu aile gurubu; Çilek, Kanz ve Ikea mobilya grupları kullanılarak elde edilen tasarımlarda;** yapılan yerleştirmelerden arta kalan alanlar iki çocuk için yetersiz kalmaktadır. Üstelik artan alanın net olmayışı da çocukların oyun esnasındaki güvenlikleri açısından tehlike arz etmektedir.

Sonuç olarak Konya’da seçilen prestijli konutlarda bulunan çocuk odalarına günümüz en fazla tercih edilen çocuk mobilya gruplarının donatım varyasyonlarının yapıldığı çalışmanın asıl amacı özellikle 0-6 yaş dönemini ev ortamında geçirmeye mecbur kalan çocukların, ev ortamında ne kadar nitelikli ve özelleşmiş oyun alanlarına sahip oldukları konusunda bilgi edinilmesi isteğidir. Bu amaçla oluşturulan çocuk odalarının nitelikleri sayısal bağlamda ve sanal oluşturulan mekanlarda görselleştirilerek arta kalan boş alanın sorgulaması yapılmıştır.

Yapılan analizler sonucu, üç farklı konuta ait çocuk odaları üzerinden donatım işlemi sonrası geriye kalan alanlar üzerinden genel bir değerlendirme yapılacak olunursa, en ideal alana sahip olan konutlar sırasıyla Zirve Park, Park Mahal ve Zer Meram şeklindedir. Analizler sonucu görülmüştür ki çocuk odası en boy oranlarında kareye yakın tipler kullanışsız olmaktadır. Bu nedenle eni en az 3 m olan dikdörtgen oda tipleri diğerlerine göre ideale yakın olarak donatılabilinmekte, yeterli çocuk oyun alanı tanımlanabilmektedir. Özellikle seçilmiş bu konutların çocuk odalarında tasarlanan alanın tek çocuk için yeterli olurken iki çocuk için yetersiz kaldığı, oda planlamasında pencere ile kapının konumları kullanılacak çocuk mobilyalarıyla uyumlu olmadığı için donatım esnasında zorluklar yaşandığı tespit edilmiştir.

Yapılan analizlerden elde edilen bulguların başında gelen, yapılacak çocuk odalarında ilk olarak dikkat edilmesi gereken en önemli koşul; odanın eni 3 m’den küçük olmaması ve kare plandan kaçınılması gerekliliğidir. Odada kullanılan pencerelerin yere kadar olması güneşlenme açısından iyidir fakat hem güvenlik sorunları hem de pencere önüne gelen mobilyanın kötü bir görünüm sergilemesi bu durumu nispeten olumsuz kılmaktadır. Bu nedenle tasarlanan pencerelerin zemin yükseltilmiş olması ve maksimum güneşlenme sağlaması açısından geniş olması gerekmekte, balkon yapılması da sakıncalı olarak değerlendirilmektedir.

Çalışmanın çocuklar için mekân tasarımında ve konut özelinde çocuk kullanıcının durumuyla ilgili parametrelerin ön plana çıkarılması/sorgulanması noktasında oluşturulan çalışmalara katkı sağlayacağı ve gelecek çalışmalara öncü olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Barlı, Ö., Elmalı, D., Midilli, R., Aydınlan, E., Üstün, S., Sağsöz, A., Özgen, S., & Gedik, T. (2005). *Anthropometry of Male and Female Children in Crèches in Turkey*, Coll Antropol, 29, 1:45-51.
- Bayazıt, N., Dülgeroğlu, Y., Yılmaz, Z. & Çıracı, M. (1992). *Toplu Konut Standartları: Mekan, Fiziksel Çevre, Bina Ekonomisi*, TÜBİTAK Mühendislik Araştırma Grubu Proje No:703, Toplu Konut Yapımcılar Derneği, İstanbul, s. 54-58.
- Burdurlu, E., Kılıç, Y., İlçe, A.C., Elibol, G.C. & Yener, G. (2004). Okul Öncesi Çocuk Mobilyaları İle İlgili Ebeveyn Görüşleri ve Öngörülen Mobilya Tasarım Ölçütleri, *Teknoloji*, Cilt 7, Sayı 139-149.

- Bülbül Z., Kuşcuoğlu, M., Sofuoğlu, Ö., Dündar S. & Erdinler E. S. (2018). Hazards in Kids Furniture, *Technological Applied Sciences* , vol.13, no.2, pp.191-198.
- Çay, R. D. (2006). *Çocuk Oyun Alanlarının İç Mekân ve Yakın Çevrede Oluşumu*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çukur, D. & Güller Delice, E. (2011). Erken Çocukluk Döneminde Görsel Algı Gelişimine Uygun Mekân Tasarımı, *Aile ve Toplum Dergisi*, Cilt 7, Sayı 24.
- Çukur, D & Güller Delice, E. (2011). Erken Çocukluk Döneminde Görsel Algı Gelişimine Uygun 25 Mekan Tasarımı, *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 24 (24) , 25-36. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21097/227207>
- Demirarslan, D. & Aytöre O. S. S. (2004). *Çocuğun Fiziksel ve Ruhsal Gelişimi Açısından Çocuk Odaları Tasarımında Malzeme Kullanımı ve Malzeme Seçiminin Önemi*, 4. Uluslararası Tasarım ve Duygusal Deneyimler Konferansı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi – Ankara.
- Demirarslan, D. (2019). 0-6 Yaş Grubu Çocuğun Dünyasında Mobilya Tasarımı Furniture Design In The World Of 0-6 Age Group Child. *Researcher Social Science Studies*. 7.2. 10.29228/rssstudies.13259.
- Gökmen Sivri, H. (1993). *Fiziksel ve Mekânsal Çevrenin Çocuk Davranışına ve Gelişimine Etkileri – Çocuk İçin Oluşturulacak Çevrelerde Tasarım Verilerinin Saptanması*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Grandjean, E. (1973). *Ergonomics of the Home*, Taylor and Francis Ltd., London, 99-137.
- Güçlü S. (2016). Çocukluk ve Çocukluğun Sosyolojisi Bağlamında Çocuk Hakları, *Sosyoloji Dergisi*, ISSN: 1300-5642 Armağan Sayısı, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, ss. 1-22.
- Nicolopoulou, A. (2004). Oyun, Bilişsel Gelişim ve Toplumsal Dünya: Piaget, Vygotsky ve Sonrası. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)* , 37 (2) , 137-169 . DOI: 10.1501/Egifak_0000000100
- Özgen, Y. & Aytuğ, A. (1992). Kullanıcı Eğilimleri Açısından Çocuk Oyun Alanları ve Araçları Üzerine Bir İnceleme, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Cilt 42, Sayı 2.
- Url 1. <https://www.ikea.com.tr/> (Erişim Tarihi: 17.12.2018)
- Url 2. <https://www.mayababycollection.com/> (Erişim Tarihi: 15.12.2018)
- Url 3. <https://cilek.com/> (Erişim Tarihi: 14.12.2018)
- Zeytinoğlu, S. (2001). *Çalışan Çocukların İstismarı ve İhmali*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, No:113, İzmir.
- Zinn, H. (2005). *Amerika Birleşik Devletleri Halklarının Tarihi*, Çeviren: Sevinç Sayan Özer, İmge Kitabevi. (Orijinal eserin yayın tarihi 1980).